

Brzy budou senioři tvořit třetinu všech obyvatel. Na to se musí i kraj připravit

03. 11. 2017 14:25

Seniorů bude v příštích letech v České republice i nadále strmě přibývat. Podle jedné z prognóz Ministerstva práce a sociálních věcí ČR budou v roce 2050 představovat penzisté 40 procent všech obyvatel. O tom, jak se na stárnutí populace připravit, debatovali na půdě Krajského úřadu LK ve středu 1. listopadu zástupci ministerstva, Libereckého kraje, Rady seniorů, Policie České republiky, Úřadu práce, obcí a dalších institucí.

Setkání svolali pracovníci ministerstva kvůli chystané Strategii přípravy na stárnutí 2018 – 2022. Do ní by měli přispět svými poznatky a zkušenostmi všichni, kteří mohou postavení seniorů v tuzemsku ovlivnit k lepšímu. Strategie se pak bude vedle dat statistického úřadu a vlastních prognóz ministerstva opírat také o podněty od těchto institucí i klubů seniorů. Jejím výsledkem budou konkrétní opatření, například o kolik bude potřeba zvýšit počet terénních sociálních pracovníků, kteří s péčí o méně soběstačné seniory pomáhají rodinám u nich doma, jak zajistit vyšší kapacitu odlehčovacích služeb, anebo kolik by se mělo postavit nových malometrážních bytů nejen pro penzisty, ale i pro mladé rodiny s nižšími příjmy.

„Strategie musí obsahovat dvě základní dimenze. Jednak to je podpora už dnešních seniorů. Druhou dimenzí je příprava na stárnutí populace jako demografického a společenského fenoménu,“ uvedla Pavla Řechtáčková, krajský koordinátor projektu Implementace politiky stárnutí. „Je nutné se připravit na zásadní proměnu věkové struktury společnosti v budoucích desetiletích,“ doplnila.

Stárnutí populace je nevyhnutelným důsledkem toho, že se méně lidí rodí a stále více se jich dožívá vyššího věku. V roce 1950 žilo na území dnešní České republiky z přibližně 8,8 milionů obyvatel celkem 9% občanů, starších 65 let (855.000 osob). V roce 2017 tvoří z počtu 10,5 milionů občanů ČR lidé starší 65 let 16%, což představuje 1,9 milionů obyvatel. Podle dostupných dat vzroste počet seniorů v roce 2030 na 27% (3,9 milionů) a v roce 2050 už na 40% (4,5 milionů). Jak uvádí analýza ministerstva, prodlužuje se i délka života, kdy jsou lidé v dobrém zdravotním stavu (na 63,5 let u mužů, 65 let u žen). Délka dožití dosahovala v roce 2015 u mužů 75,8 let, u žen 81,6 let.

„Stárnutí je přirozený proces v životě všech živých organismů. Lidé si pro tuto etapu vymysleli poetické pojmenování – podzim života. A jsme to ze všech živočišných druhů znovu jenom my, kteří si uvědomují hodnotu každého lidského života, a zvýšenou zdravotní a sociální péčí dosahují prodloužení věku dožití. Neměli bychom nepříznivou demografickou křivku chápat jako strašák pro veřejné rozpočty, ale i jako výzvu. Aktivní senioři mohou být společnosti ještě hodně prospěšní, svými zkušenostmi, znalostmi, rozhledem. Mohou najít uplatnění jako dobrovolníci nebo v samosprávách, ale i v ekonomických nebo politických oblastech,“ zdůraznil náměstek hejtmana Libereckého kraje Pavel Svoboda. „Věřím, že se cíle chystané strategie, k nimž přispějeme i my za Liberecký kraj, dočkají realizace a vylepší tak život už i současných seniorů,“ dodal.

Lidé nad 65 let se v České republice potýkají s celou řadou problémů. Jedním z nejvážnějších je chudoba ve stáří, která se týká zejména osaměle žijících senierek. U domácnosti jednotlivců nad 65 let je pod hranicí příjmové chudoby 20,2 % těchto domácností. Specifickým problémem, který se zatím neprojevil, bude životní úroveň lidí, kteří pracují jako OSVČ a platí pouze zákonem stanovené minimální pojistné. V důchodu se dostanou do sociální pasti. Minimální pojistné samo o sobě totiž zaručí penzi výrazně nižší, než je průměr.

„Uskutečnění všech opatření, k nimž dojde připravovaná strategie, bude ležet na vládě, krajích a obcích. Půjde o řadu konkrétních kroků, například zvýšení bezbariérovosti a dostupnosti veřejné dopravy, aby se starší lidé nemuseli pohybovat jen kolem svého domu a mohli veřejnou dopravou jezdit za rodinou, přáteli, zábavou. Potom je to také třeba zlepšení přístupnosti památek a kulturních institucí pro seniory. Současně bude strategie hledat možnosti, jak aktivní a zdravé penzisty více zapojit do veřejného života,“ upřesnil Pavel Svoboda.

Zvýšit se bude muset podíl sociálních a zdravotních výdajů na HDP ČR. Ten v posledních letech klesá, stejně tak jako suma vynakládaná státem na důchody. Strategie se bude týkat také lidí ještě v produktivním věku, například by měla navrhnout kroky ke snižování procenta lidí nad 55 let, kteří jsou bez práce, anebo zvýšení minimálního odvodu na sociální pojištění u OSVČ. Strategie se rovněž zaměří na bezpečnost seniorů a na podporu osvěty, prevence a rehabilitace, vedoucí ke zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva. Dokument by měl také zvýšit ochranu práv spotřebitelů.